

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-08-29

Remiss av Förskola i Stockholm 2023

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2024/657

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Förskola i Stockholm 2023, för yttrande till kommunstyrelsen.

Förskolerapporten, Förskola i Stockholm 2023, syftar till att ge en lägesbeskrivning av förskolan i staden oavsett regi, att ge stöd till stadsdelsnämndernas systematiska kvalitetsarbete och att beskriva resultatet av tillsynen i fristående förskolor. Av årets rapport framträder tre områden som behöver prioriteras för den framtida utvecklingen av förskolorna i kommunal regi; systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse, tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning samt personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget. För fristående förskolor framträder liknande utmaningar som för de kommunala förskolorna gällande otydliga underlag för nationell måluppfyllelse. När det gäller övergångar mellan skolformerna visar tillsynens utredningar bland annat att de fristående förskolorna i större utsträckning behöver inkluderas i strukturerade dialoger mellan skolformerna.

Förvaltningen instämmer i de utvecklingsområden som förskoleförvaltningen redovisar i rapporten Förskola i Stockholm 2023. Förvaltningen lämnar en synpunkt om att vikten av att det finns legitimerade förskollärare i alla barngrupper hade kunnat betonas ytterligare i rapporten.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Förskola i Stockholm 2023, för yttrande till kommunstyrelsen

senast 17 september 2024. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder, Stockholms universitet, Södertörns högskola, Kommunal Stockholm, Sveriges lärare Stockholm och Sveriges skolledare Stockholm.

Ärendet

Förskolerapporten, Förskola i Stockholm 2023, syftar till att ge en lägesbeskrivning av förskolan i staden oavsett regi, att ge stöd till stadsdelsnämndernas systematiska kvalitetsarbete och att beskriva resultatet av tillsynen i fristående förskolor.

Rapporten sammanställer offentlig statistik oavsett regiform med uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB), Skolverket, Sweco och stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS). Stadsdelsförvaltningarna har redovisat underlag till rapporten enligt särskilda anvisningar som grundar sig på de utvecklingsområden som identifierades i tidigare års förskolerapporter och nationellt angelägna områden för förskolan. Rapporten grundar sig också på uppgifter som samlats in från enskilda huvudmän via egenkontroll. Därutöver innehåller rapporten en utvärdering av hur skolchefen bedömer nationell måluppfyllelse enligt läroplanen.

Kommunala förskolor

Av årets lägesbeskrivning framträder följande områden som fortsättningsvis behöver prioriteras för den framtida utvecklingen av förskolorna i kommunal regi.

- Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse
- Tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning
- Personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget

Avseende området *systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse* framgår av rapporten att den sammantagna bilden är att kvalitetsarbetet i stadens förskolor bedrivs med systematik och uthållighet. En utmaning är att det systematiska kvalitetsarbetet för staden som helhet inte är tillräckligt sammanhållet vilket innebär att en övergripande bild av kvalitet och likvärdighet är svårfångad. Arbetet behöver fortsätta för att utveckla ett mer enhetligt och likvärdigt systematiskt kvalitetsarbete mellan stadsdelsnämnderna i staden med tydligare koppling till läroplansuppdraget. Ett system för kvalitetsuppföljning och analys av förskolan i staden som bottnar i det nationella kvalitetssystemet behöver tas fram, och gemensamma övergripande bedömningsgrunder för kvalitet i förskolan behöver utvecklas.

Avseende området *tillgång till förskola och förberedelser för fortsatt utbildning* framgår att samtliga stadsdelsförvaltningar har övergripande rutiner och arbetssätt för att samverka inom stadsdelsförvaltningen och med andra myndigheter om barns hälsa. Årets rapport visar att staden behöver stärka barnhälsoarbetet och öka samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra myndigheter. Vidare behöver det systematiska arbetet fortsätta för att öka andelen inskrivna barn i förskolan och för att främja barns kontinuerliga närvaro i förskolan. Den språkutvecklande undervisningen i förskolan behöver utvecklas med tydligare former för uppföljning, och ett mer strukturerat arbete med övergångar mellan förskola och skola behöver prioriteras där språket bör vara i fokus.

Avseende området *personalens utbildningsnivå och förutsättningar för uppdraget* framgår att den strategiska kompetensförsörjningen behöver utvecklas, karriärvägar stärkas och fortbildning anpassas för att öka arbetslagens kompetens. Professionell utveckling och kompetent ledarskap i ett förtroendefullt klimat behöver prioriteras. Vidare behöver resurser och förskollärare fördelas strategiskt och utifrån socioekonomiskt behov för att förskolan ska kunna verka utjämnande.

Fristående förskolor

Cirka en tredjedel av stadens förskolor är fristående och drivs av en enskild huvudman. Förskolenämnden ansvarar för tillsyn av fristående förskola. Under ett verksamhetsår omfattas drygt tjugo procent av de fristående verksamheterna av en tillsynsutredning och utöver det svarar samtliga huvudmän på en egenkontroll.

Tillsynen ser liknande utmaningar som redovisats för kommunala förskolor gällande att kvaliteten i det systematiska kvalitetsarbetet varierar beroende på underlagen från arbetslagen. För att huvudmannen ska få en bild av nationell måluppfyllelse behöver underlagen synliggöra hur undervisningen bidrar till barngruppens och barns förändrade kunnande utifrån läroplansmålen.

En avgörande kvalitetsaspekt och förutsättning för utbildningen är att det finns legitimerade förskollärare som ansvarar för undervisningen i förskolorna. Det är ett tillsynsområde som förbättrats över tid. I de flesta av de förskolor som haft tillsyn under 2023 bedömdes huvudmannen ha organiserat för undervisningen så att den bedrivs av legitimerade förskollärare. Orsakerna till att förskollärare i vissa fall saknas i barngrupperna beror, både i fristående och kommunal regi, oftast på begränsad tillgång eller att befintlig förskollärraresurs inte organiseras för undervisning trots att möjligheten till detta finns.

När det gäller övergångar mellan skolformerna visar tillsynens utredningar bland annat att de fristående förskolorna i större utsträckning behöver inkluderas i strukturerade dialoger mellan skolformerna, i syfte att alla stadens barn ska omfattas.

Tillsynen visar även att nästan hälften av de förskolor som haft tillsyn under 2023 brister i det förebyggande barnsäkerhetsarbetet. Det som saknas är vanligen rutiner för barnsäkerhetsronder, att förskolans handlingsplaner för allvarliga händelser och kriser inte är kända för personalen samt att personalen saknar aktuell utbildning i första hjälpen och brandskydd. Det beskrivs även vara relativt vanligt att personalen inte har kunskap och insikt i anmälningsskyldighetens innebörd och att förskolan har bristfälliga rutiner för orosanmälan till socialnämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i de utvecklingsområden som förskoleförvaltningen redovisar i rapporten Förskola i Stockholm 2023.

Vad gäller att utveckla och stärka det systematiska kvalitetsarbetet på samtliga nivåer i styrkedjan anser förvaltningen att det är lämpligt att använda Skolverkets nationella kvalitetssystem i arbetet. På så vis finns gemensamma utgångspunkter för hela staden, vilket skapar förutsättningar för att stärka likvärdigheten.

Förvaltningen instämmer även i att samverkan mellan förskola, socialtjänst och andra myndigheter behöver stärkas, och ser särskilt utvecklingsbehov avseende samverkan med barnavårdscentralerna och andra vårdaktörer i det främjande och förebyggande arbetet.

I rapporten beskrivs vidare att resurser och förskollärare ska fördelas strategiskt utifrån socioekonomiskt behov. Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att förskollärare fördelas strategiskt inom stadsdelsnämndsområdena men anser att vikten av att det finns legitimerade förskollärare i alla barngrupper hade kunnat betonas ytterligare.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förskola i Stockholm 2023
2. Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-08-16
Maria Härenstam, Avdelningschef	2024-08-16